

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشتهٔ پزشکی
عنوان

بررسی فراوانی خونریزی غیر طبیعی رحم در بیماران با سابقه ابتلا به
کووید-۱۹ در بازه سنی ۴۵-۱۸ سال از مهرماه تا اسفندماه سال ۱۴۰۰

نگارش:

بهرام باوفا

اساتید راهنمای:

دکتر امیر‌احمد عرب زاده

دکتر شهلا فرضی پور

اساتید مشاور:

دکتر الهام صفرزاده

دکتر نسرین فولادی

شهریور ۱۴۰۱

شماره پایان نامه: پ/پ/۵۷

سُلَيْمَانٌ

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی استان آذربایجان غربی

اینجانب بهرام باوفا دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که

:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر امیراحمد عربزاده بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافضله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبل از دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) درسایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.
- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی استاد راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.
- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.
- نام و نام خانوادگی دانشجو
- امضا و تاریخ
- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر امیراحمد عربزاده استاد راهنما می‌باشد.
- نام و نام خانوادگی استاد راهنما
- امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه‌ی درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار، مایه‌ی هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از فراز و نشیب زندگی، چگونه راه رفتن را به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می‌دانم که از اساتید

راهنمای محترم جناب آقای دکتر امیراحمد
عرب زاده و سرکارخانم دکتر شهلا فرضی
پور و اساتید مشاور گرانقدر سرکار خانم
دکتر الهام صفرزاده و سرکار خانم دکتر
نسرين فولادی به خاطر راهنماییهای
ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
چکیده	.....	۱
فصل اول مقدمه	.....	۴
۱-۱-مقدمه و بیان مسئله	.....	۶
۱-۲-اهداف	.....	۶
۱-۲-۱-هدف کلی مطالعه	.....	۶
۱-۲-۲-اهداف اختصاصی	.....	۶
۱-۲-۳-اهداف کاربردی	.....	۸
۱-۴-سوالات	.....	۷
۱-۳-تعریف واژه ها	.....	۷
فصل دوم بررسی متون	.....	۱۰
۲-۱-مبانی نظری	.....	۱۰
۲-۲-بررسی متون	.....	۱۰
فصل سوم مواد و روش کار	.....	۲۶
۳-۱-نوع مطالعه	.....	۲۶
۳-۲-جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری	.....	۲۶
۳-۳-روش گردآوری اطلاعات	.....	۲۷
۳-۴-معیارهای ورود به مطالعه	.....	۲۷
۳-۵-معیارهای خروج از مطالعه	.....	۲۷
۳-۶-ملاحظات اخلاقی	.....	۲۸
۳-۷-محاسبات آماری	.....	۲۸
۳-۸-جدول متغیرها	.....	۲۸

فصل چهارم نتایج

۳۱ ..... ۴-۱-آمارتوصیفی و استنباطی

فصل پنجم بحث و نتیجه گیری

۴۴ ..... ۱-۵-بحث

۴۹ ..... ۲-۵-جمع بندی و نتیجه گیری

۴۸ ..... ۳-۵-محدودیت ها

۵۰ ..... ۴-۵-پیشنهادات

۵۱ ..... منابع

فهرست جداول

جدول ۴-۱ توزیع متغیرهای دموگرافیک افراد مطالعه ۳۱
جدول ۴-۲ توزیع بسترهای شدن افراد مطالعه بر اثر بیماری کرونا ویروس ۳۴
جدول ۴-۳ توزیع BMI افراد مطالعه ۳۵
جدول ۴-۴ مدت خونریزی و طول سیکل قاعده‌گی قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۶
جدول ۴-۵ خونریزی بیشتر از ۷ روز در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۶
جدول ۴-۶ پلی منوره در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۷
جدول ۴-۷ الیگو منوره در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۷
جدول ۴-۸ منوراژی در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۸
جدول ۴-۹ خونریزی بین سیکل های قاعده‌گی در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۳۹
جدول ۴-۱۰ نظم سیکل های قاعده‌گی در افراد مطالعه قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۴۰
جدول ۴-۱۱ توزیع اختلالات زمینه ای ایجاد کننده خونریزی در بیماران قبل از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۴۱
جدول ۴-۱۲ تغییرات فراوانی اختلالات خونریزی در مبتلایان با توجه به مدت سپری شده از ابتلا به کووید ۱۹ ..... ۴۲

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۴ توزیع تحصیلات افراد مطالعه	۳۲
نمودار ۲-۴ توزیع محل سکونت افراد مطالعه	۳۲
نمودار ۳-۴ توزیع وضعیت تأهل افراد مطالعه	۳۳
نمودار ۴-۴ توزیع شغل افراد مطالعه	۳۳
نمودار ۵-۴ توزیع بستری افراد مطالعه بر اثر ابتلا به کرونا ویروس	۳۴
نمودار ۶-۴ توزیع BMI افراد مطالعه.....	۳۵

فهرست علایم اختصاری

ARDS: Acute Respiratory Distress Syndrome

AUB: Abnormal uterine bleeding

BMI: Body Mass Index

CI: Confidence Interval

COVID-19: Corona Virus Disease 2019

DUB: Dysfunctional Uterine Bleeding

ICU: Adult Intensive Care Unit

IUD: Intrauterine contraceptive device

MERS: Middle East Respiratory Syndrome

RNA: Ribonucleic Acid

SARS: Severe Acute Respiratory Syndrome

چکیده

زمینه: در طول دو سال گذشته، کل جهان با امواج وحشتناک بیماری همه گیر کووید-۱۹ مواجه شد که میلیون‌ها تلفات جانی و اثرات طولانی مدت را به همراه داشت. پس از عفونت COVID-19، افراد بهبود یافته نگران از دست دادن بویایی، از دست دادن چشایی، از دست دادن اشتها و علائم دیگر بودند. اخیراً گزارش‌های علمی و حتی بحث‌هایی در رسانه‌های اجتماعی مبنی بر اینکه تعداد قابل توجهی از زنان مبتلا به COVID-19 از تغییرات در چرخه قاعدگی رنج می‌برند، منتشر شده است.

هدف: با توجه به اثرات سیستماتیک بیماری کووید ۱۹ هدف ما در این مطالعه بررسی فراوانی خونریزی غیرطبیعی رحمی در بیماران مبتلا و یا با سابقه ابتلا به بیماری کووید ۱۹ بود.

مواد و روش کار: جامعه آماری شامل تمام بیماران خانم مبتلا به COVID-19 و با جواب تست PCR مثبت در بیمارستان‌های شهر اردبیل در بازه زمانی مهرماه تا اسفندماه سال ۱۴۰۰ را شامل شد که در رده سنی ۴۵-۱۸ سال قرار داشتند. تعداد نمونه با توجه به فرمول نمونه گیری کوکران با جامعه آماری محدود محاسبه گردید و در نهایت ۳۳۰ نفر وارد مطالعه شدند. چک لیست توسط محقق ساخته شد که بر اساس آن؛ مشخصات دموگرافیک (سن، تحصیلات، وضعیت تا هل، محل سکونت، شغل)، BMI و جزئیات قاعدگی قبل و بعد از ابتلا به کرونا مورد بررسی قرار گرفتند. چک لیست‌ها توسط همکاران ماما تکمیل شدند.

نتایج: در کل ۳۳۰ زن وارد مطالعه شدند. اختلاف معنی داری از نظر مدت خونریزی و طول سیکل قاعدگی قبل و بعد از ابتلا به کرونا ویروس یافت نشد ($P > 0.05$). اختلاف معنی داری از لحاظ بروز پلی منوره قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مطالعه به دست آمد ($P < 0.05$).

اختلاف معنی داری از لحاظ بروز الیگو منوره قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مطالعه به دست آمد ($P < 0.05$). اختلاف معنی داری از لحاظ بروز منوراژی قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مطالعه به دست آمد ($P < 0.05$). اختلاف معنی داری از لحاظ بروز خونریزی بین سیکل های قاعده‌گی قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مطالعه به دست آمد ($P < 0.05$). اختلاف معنی داری از لحاظ نظم سیکل های قاعده‌گی قبل و بعد از ابتلا به کووید ۱۹ در افراد مطالعه به دست آمد ($P < 0.05$).

نتیجه گیری: ابتلا به بیماری کووید ۱۹ تاثیر به سزایی بر بروز منوراژی در زنان دارد. عوامل مستقیم و غیر مستقیم بسیاری وجود دارند که به واسطه ابتلا به این بیماری و بروز پاندمی کرونا بر روند قاعده‌گی زنان تاثیر گذاشته است. همچنین مطالعه حاضر از تاثیر معنی دار و به سزای این بیماری بر برهم خوردن نظم قاعده‌گی، وجود خونریزی بین سیکل های قاعده‌گی و بروز الیگومنوره و پلی منوره را نشان داد.

كلمات کلیدی: خونریزی غیر طبیعی رحم، کووید ۱۹